

Gmina Trzebiatów

***„Skąd mamy pieniądze
i na co je wydajemy?”***

Trzebiatów 2018

Każda rodzina, instytucja, przedsiębiorstwo ma określone dochody i wydatki, pochodzą one z różnych źródeł i mają różne przeznaczenie. Zarówno w budżecie domowym czy też przedsiębiorstwa trzeba wiedzieć, czy nasze dochody pozwalają na dokonanie określonych zakupów. Podobnie rzecz się ma z budżetem gminy.

Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina. Ustawa o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 poz. 2077, z późn. zm.) definiuje ją jako wspólnotę samorządową tworzoną z mocy prawa przez wszystkich obywateli zamieszkujących określone terytorium. Istotą samorządu jest, że za pośrednictwem swoich przedstawicieli zarządza sprawami publicznymi. Kadencja rady gminy trwa cztery lata, licząc od dnia wyboru. Jej uchwały zapadają większością głosów, w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa w danym okresie stanowi inaczej.

Głównym aktem, który określa przepisy prawa dotyczącego finansów publicznych, jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Do podstawowych pojęć występujących w finansach publicznych należą dochody i wydatki oraz przychody i rozchody.

Budżet jednostki samorządu terytorialnego stanowi podstawę gospodarki finansowej w danym roku budżetowym, jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów. Budżet gminy uchwalany jest w formie uchwały budżetowej i stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy. Na jego podstawie gmina prowadzi swoją gospodarkę finansową w sposób jawny i samodzielny.

Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały budżetowej przysługuje wyłącznie zarządowi jednostki samorządu terytorialnego przez co w gminie rozumie się Burmistrza. Zarząd sporządza i przedkłada projekt uchwały budżetowej organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, którym jest Rada Gminy oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej celem zaopiniowania do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

Opinię regionalnej izby obrachunkowej o projekcie uchwały zarząd przed uchwaleniem budżetu jest zobowiązany przedstawić organowi stanowiącemu. Uchwałę budżetową podejmuje się przed rozpoczęciem roku budżetowego, w szczególnie uzasadnionych przypadkach nie później niż do dnia 31 stycznia roku budżetowego. Do czasu podjęcia uchwały budżetowej podstawą gospodarki finansowej jest projekt. Budżet jednostki wykonuje zarząd. W terminie 21 dni od dnia podjęcia uchwały budżetowej zarząd przekazuje podległym jednostkom informacje o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu.

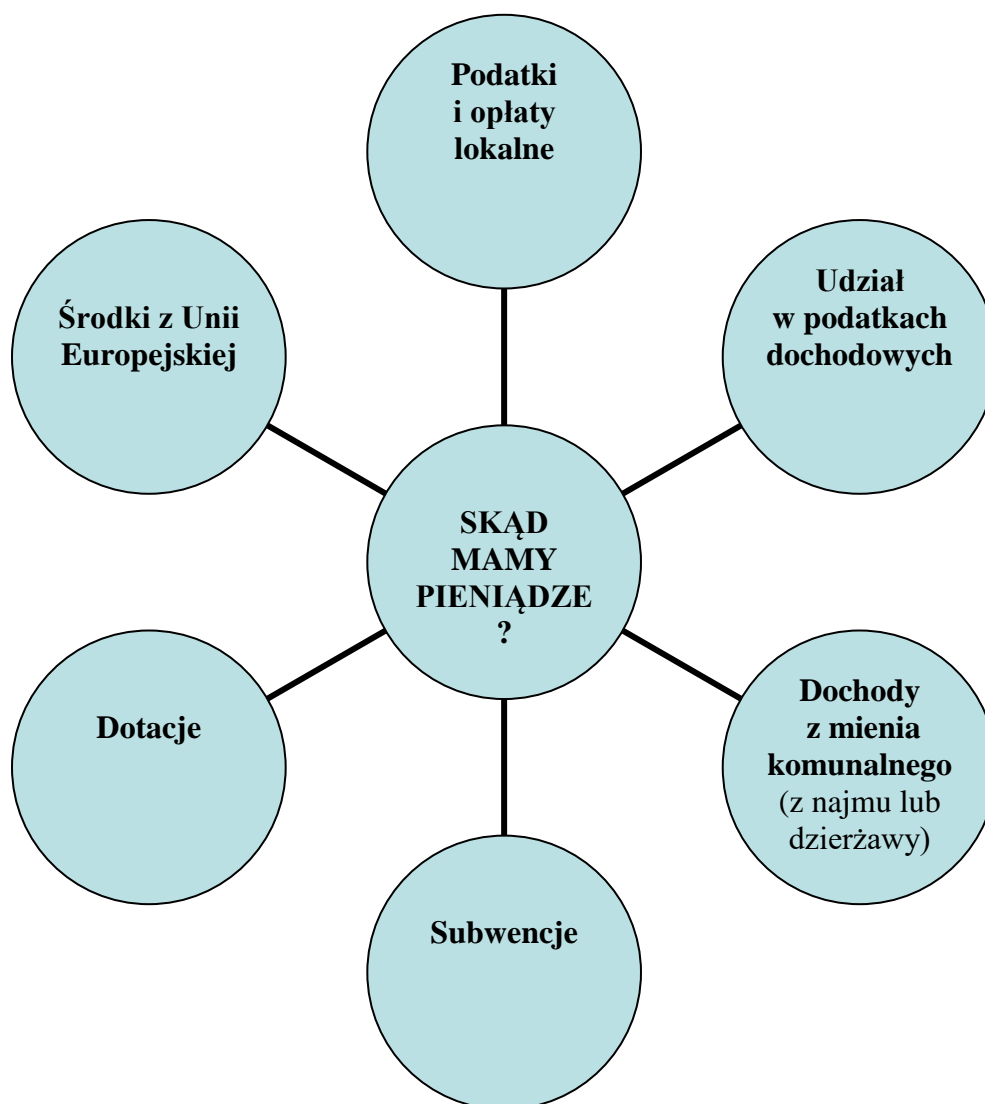
Dodatnia różnica między dochodami publicznymi, a wydatkami publicznymi, ustalona dla okresu rozliczeniowego, stanowi nadwyżkę sektora finansów publicznych, zaś ujemna różnica jest deficytem sektora finansów publicznych, co przedstawia poniższy schemat.

DOCHODY I PRZYCHODY

(m.in. kredyty i pożyczki; papiery wartościowe (obligacje komunalne), których zbywalność jest ograniczona; wolne środki jako nadwyżka środków na rachunku bankowym z lat ubiegłych) muszą być co najmniej równe **WYDATKOM I ROZCHODOM** (spłaty pożyczek, kredytów i wykup obligacji)

Zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia organowi stanowiącemu w terminie do 31 marca roku następującego po roku budżetowym sprawozdanie z wykonania budżetu, informację o stanie mienia komunalnego, a do 31 maja sprawozdanie finansowe. Po zapoznaniu się z tymi dokumentami oraz opinią regionalnej izby obrachunkowej jak też ze stanowiskiem komisji rewizyjnej, nie później niż do dnia 30 czerwca podejmuje się uchwałę w sprawie absolutorium.

SKĄD MAMY PIENIĄDZE?

Dochody z **podatków i opłat lokalnych** pochodzą m. in z: podatku od nieruchomości, podatku rolnego, leśnego, podatku od środków transportowych, opłaty od posiadania psów, opłaty targowej, miejscowej, prolongacyjnej, za gospodarowanie odpadami, zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Gminie przysługują wpływy z udziału w obu podatkach dochodowych stanowiących dochód państwa. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych od podatników tego podatku zamieszkałych gminy wynosiła w 2018 r. - 37,98 %, a podatku dochodowym od osób prawnych na obszarze – 6,71 %.

Dochody z majątku gminy stanowią m.in. wpływy tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego, wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych i użytkowania wieczystego nieruchomości, wynajem pomieszczeń, wpływy ze zbycia praw majątkowych, a także dochody ze sprzedaży mieszkań lub innych nieruchomości.

Subwencje są bezzwrotną pomocą finansową udzielaną przez państwo i stanowią formę wyrównywania niewystarczających dochodów własnych gminy. Otrzymane z budżetu państwa subwencje to: oświatowa, wyrównawcza i równoważąca.

Dotacja to również bezzwrotna pomoc finansowa, charakteryzująca się tym, że może być wydana wyłącznie na cel , na który została przyznana. Gmina Trzebiatów pozyskuje także **środki z budżetu Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych**. Są to środki pozyskiwane na realizację inwestycji w ramach różnych projektów unijnych.

Liczba mieszkańców stałych na 31.12.2018 r. – 15 590 (źródło: dane z Ref. Spraw Obywatelskich w UM w Trzebiatowie)

Dochody na jednego mieszkańca na dzień 31.12.2018 r. Źródła dochodów	Dochody w zł na 1 mieszkańca
---	-------------------------------------

Podatki i opłaty lokalne	1 205
Subwencje	827
Dotacje	1 433
Udział w podatkach dochodowych	677
Dochody z gospodarki mieszkaniowej	704
(w tym sprzedaż nieruchomości)	
Wpływy z tytułu pomocy udzielanej	26
między jst	
Pozostałe dochody	188

OGÓŁEM	5 060
---------------	--------------

Plan budżetu Gminy po stronie dochodów wyniósł 76.713.099,49 zł, a wykonano go na kwotę 78.891.665,79 zł, tj. w 102,84 %, w tym:

- dochody własne plan 59.215.101,20 zł, wykonanie 61.585.782,51 zł, tj. 104 %,
- dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami plan 17.497.998,29 zł, wykonanie 17.305.883,28 zł, tj. 98,90 %,

DOCHODY WEDŁUG ŹRÓDEŁ POCHODZENIA					
		DOCHODY		Wykonanie w %	Udział w dochodach ogółem %
L.p.	Treść	PLAN	WYKONANIE		
1	Podatki i opłaty lokalne, w tym związane z gosp. odpadami	18 751 457,00	18 786 820,75	100,2%	23,8%
2	Dochody z mienia (w tym gospodarki mieszkaniowej)	7 735 054,35	10 974 305,27	141,9%	13,9%
3	Udział w podatkach dochodowych	9 890 977,00	10 559 191,53	106,8%	13,4%
4	Dotacje z budżetu państwa na zadania własne, inwestycje, w tym na:	2 495 036,65	2 436 101,24	97,6%	3,1%
	- przebudowa ul. Kopernika	719 393,00	719 393,00		
	- wspieranie rodziny - Asystent rodziny	9 832,00	7 963,00		
	- usługi opiekuńcze	40 500,00	16 377,27		
	- zasiłki stałe i okresowe	678 900,00	661 233,38		
	- składki na ubezpiecz. Zdrowotne	71 500,00	70 267,62		
	- utrzymanie OPS	230 700,00	230 633,32		
	- "Pośitek dla potrzebujących"	120 000,00	120 000,00		
	- stypendia, wyprawka szkolna	131 316,00	117 338,00		
	- zadania przedszkolne	369 900,00	369 900,00		
	- zwrot części F-szu Sołeckiego za 2017 r	78 995,65	78 995,65		
	- 'programy: "Bezpieczna +", "Aktywna tablica"	44 000,00	44 000,00		
5	Dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone, w tym na:	17 497 998,29	17 305 883,28	98,9%	21,9%
	- zwrot akcyzy dla rolników	777 868,43	777 868,43		
	- zadania administracji rządowej, aktualizacja spisu wyborców, wybory do rad gmin i burmistrza	291 854,67	270 148,62		
	-pomoc społeczna (składki na ubezpiecz. zdrow., dodatki energ., utrzymanie OPS, specjalistyczne usl. Opiekuncze	433 377,57	424 407,46		
	- rodzina (świadczenia wychow., świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego, karta Dużej Rodziny, Program "Dobry start" i "Asystent Rodziny"	15 860 351,13	15 703 584,47		
	- zakup podręczników	134 546,49	129 874,30		
6	Dotacje na zadania wg porozumień i umów między jest na realizację zadań własnych bieżących i majątkowych	108 630,00	108 630,00	100,0%	0,1%
	- Utrzymanie ulic powiatowych	108 630,00	108 630,00		
7	Subwencje z budżetu państwa	12 895 522,00	12 895 522,00	100,0%	16,3%

8	Wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielanej pomiędzy jst:	42 000,00	40 825,29	97,2%	0,1%
	- WZ - siłownia w Goł. Pom.	12 000,00	10 825,29		
	- Granty sołeckie (Sadlno, Włodarka, Trzebusz)	30 000,00	30 000,00		
9	Dotacje celowe otrzymane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i z budżetu państwa, w tym:	3 891 767,50	2 469 040,64	63,4%	3,1%
	- przebudowa placu w Mrzeżynie	201 403,00	195 200,00		
	- ścieżka rowerowa	1 859 100,00	892 115,10		
	- promenada i zejście na plażę	814 219,00	808 871,35		
	- "Wesołe przedszkolaki"	247 939,00	246 420,35		
	- "Aktywnie sprostać zmianom"	215 425,50	215 425,50		
	- modernizacja świetlicy w Lewicach	36 049,00	36 049,00		
	- modernizacja świetlicy w Bieczynie	93 127,00	74 959,34		
	- modernizacja świetlicy w Jarominie	124 505,00	0,00		
	- Świetlica Wlewo	300 000,00	0,00		
10	Dotacje celowe otrzymane z funduszy celowych:	22 616,00	22 616,00	100,0%	0,0%
	- F-sz Pracy - asystent rodziny	3 866,00	3 866,00		
	- WFOŚiGW - barszcz Sosnowskiego	18 750,00	18 750,00		
11	Pomoc finansowa udzielana pomiędzy jst na realizację inwestycji:	368 500,00	368 500,00	100,0%	0,5%
	- Star. Pow. G-ce - modernizacja i remonty chodników w gminie	298 500,00	298 500,00		
	- Gmina Brwinów - dofinansowanie budowy zejścia na plażę i promenady	70 000,00	70 000,00		
12	Pozostałe dochody	3 013 540,70	2 924 229,79	97,0%	3,7%
	Razem	76 713 099,49	78 891 665,79	102,8%	100,0%

Powyższe dane obrazują, że największymi dochodami budżetu gminnego są podatki i opłaty lokalne, w tym związane z gospodarowaniem odpadami, stanowiące 23,8% ogółu dochodów roku 2018, drugą co do wielkości pozycją generującą dochody gminy są dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone stanowiące 21,9 % ogółu dochodów, natomiast pozycja trzecia to subwencje z budżetu państwa stanowiące 16,3 % ogółu dochodów.

Plan przychodów budżetu wykonano w 2018 r. na kwotę 11.558.322,03 zł, z tego 11.530.849,93 zł nadwyżka środków na rachunku bankowym z lat ubiegłych oraz 27.472,10 zł – spłata pożyczek z Gminnego Funduszu Remontowego.

NA CO WYDAJEMY PIENIĄDZE?

Zgromadzone dochody Gmina przeznacza na wydatki bieżące i wydatki majątkowe (inwestycyjne).

Wydatki bieżące służą zaspokojeniu bieżących potrzeb mieszkańców w zakresie edukacji, pomocy społecznej, rodziny, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, gospodarki odpadami, bezpieczeństwa, utrzymania ulic miejskich, utrzymania dróg na wsiach, realizacji zadań funduszu sołeckiego itp. **Wydatki majątkowe** ponoszone są na inwestycje i służą rozwojowi Gminy.

WYDATKI

Budżet po stronie wydatków został wykonany w 92,75 %. Plan na kwotę 84.756.639,49 zł wykonano w kwocie 78.611.474,00 zł.

Wydatki na zadania własne wyniosły 61.305.590,72 zł, na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami – 17.305.883,28 zł. Z budżetu wydatkowano na:

- zadania majątkowe – kwotę 13.290.159,21 zł, tj. 16,91 % ogólnej kwoty wydatków,
- zadania bieżące Gminy – kwotę 65.321.314,79 zł, tj. 83,09 %.

Wydatki na poszczególne działy klasyfikacji budżetowej oraz ich procentowy udział w ogólnych wydatkach budżetu gminy przedstawia poniższa tabela:

Dział	Rodzaj wydatków	Wykonanie	Udział w wydatkach ogółem %
010	Rolnictwo i łowiectwo	900 224,98	1,15%
600	Transport	6 911 540,89	8,79%
630	Turystyka	5 631 148,50	7,16%
700	Gospodarka mieszkaniowa	3 984 533,86	5,07%
710	Działalność usługowa	450 130,01	0,57%
750/751	Admin. publiczna/ Urzędy naczel. organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	5 533 593,50	7,04%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p/poż	985 198,61	1,25%
757	Obsługa długu publicznego	549 783,11	0,70%
758	Różne rozliczenia	0,00	
801/854	Oświata i wychowanie/Edukacyjna Opieka Wychowawcza	20 643 701,17	26,26%
851	Ochrona zdrowia	436 756,19	0,56%
852/855	Pomoc społeczna/ Rodzina	21 179 884,62	26,94%

853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	278 356,66	0,35%
900	Gosp. komun. i ochr. Środowiska	4 975 086,87	6,33%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 319 421,29	4,22%
926	Kultura fizyczna	2 832 113,74	3,60%
	OGÓŁEM	78 611 474,00	100,00%

Z powyższych wyliczeń wynika, że Gmina z ogółu wydatków budżetu w 2018 r. najwięcej wydatkowała na:

1. „Pomoc społeczną” i „Rodzinę”(dział 852 i 855) – 26,94 %
2. „Oświatę i wychowanie” oraz „Edukacyjną opiekę wychowawczą” (dział 801 i 854) – 26,26 %.
3. Transport i łączność (dz. 600) – 8,79 %

Wydatki na jednego mieszkańca na dzień 31.12.2018 r. Wydatki wg działów

Oświata i wychowanie	1 324
Rolnictwo i łowiectwo	58
Pomoc społeczna, Rodzina i Ochrona zdrowia	1 387
Administracja	355
Transport i łączność	443
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	319
Kultura fizyczna	182
Gospodarka mieszkaniowa	256
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	63
Turystyka	361
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	213
Pozostałe wydatki	82
Ogółem	5 043

Wykonanie rozchodów na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosło 2.595.460 zł. Rozchody przeznaczano na spłatę rat pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich, wykup obligacji.

Mieszkańcy gminy wyrażają swoją wolę w głosowaniu powszechnym (wybory i referendum) lub za pośrednictwem organów gminy (Burmistrza). Działalność organów jest jawna. Obywatele mają prawo otrzymywania informacji, wstępu na sesje Rady Miejskiej i posiedzenia jej komisji, a także wglądu do protokołów z posiedzeń organów gminy i komisji Rady Miejskiej.